

**KISHILIK JAMIYATI ONGIDA EKOSAVODXONLIKNI
RIVOJLANTIRISH**

G. M. Maxsudova

ekologiya kafedrası o‘qituvchisi.

T. E. Usmanova

ekologiya kafedrası o‘qituvchisi

Farg‘ona davlat universiteti

Annotatsiya

Bugungi kunda kishilik jamiyatini ekologik ongini rivojlantirish ekologik ta‘lim va tarbiyani roli bekiyosdir. Ekosavodxonlik bilimlarni berish va rivojlantirishda ekologik ma‘naviyatli va ma‘rifatli shaxs imkoniyatini uning hayoti, jumladan, mehnat faoliyatida qo‘llay olishning motivatsiyalanganlik darajasi aloxida urin egallaydi.

Annotatsiya

Bugungi kunda sudoxodstvo ekologicheskoye vospitaniye ongini ekologicheskoye obrazovaniye i vospitaniye roli bekiyesdira. Ekosavodxonlik berish i rivojlantir ekologicheskaya duxovnost i prosvesheniye lichnosti vozmojnost obyedinitsya jizni, jumladan, trud, trud, rabotayushiy, motivirovaniyalanganlic daraxasi aloxida urin egallaydi.

Abstract

Bugungi kunda shipping environmental education angina environmental education and education of the role of bekiyosdir. Ecosavodxonlik you take and rivojlantir ecological spirituality and enlightenment of the individual the opportunity to unite life, zhumladan, work, work, working, motivationlanganlic daraxasi alohida urin egallaid

Kalit so‘zlar: Ekologik, ta‘lim va tarbiya, ong, ekosavodxonlik, o‘quvchi-yoshlarda, madaniyatni, jamiyat.

Klyucheviye slova: ekologicheskii, obrazovaniye i vospitaniye, ong, ekosavodxonlik, uluvchi-yeslarda, kulturno, djamits.

Keywords: ecological, education and upbringing, jung, ekozavodhonlik, uluchi-eslarda, culturally, jamis.

Kirish:

Ekologik ta'lim va tarbiya orqali kishilarda, jumladan, yoshlarda ona tabiat, atrof-muhit to'g'risidagi bilimlar, turfa olam, tabiiy muhit va jarayonlar hamda insonlarning o'zaro aloqaviy munosabatlari haqidagi ilmiy-nazariy dunyoqarashlar o'rin oladi. Shuning uchun ekologik ta'lim va tarbiyani rivojlantirishda o'quvchi-yoshlarda korporativ-pedagogik, motivatsion, muhitga moclashish, reflektivlik, pedagogik-psixologik xucuciyatlarining ratsionallik bilan uyg'unligini ta'minlashga alohida e'tibor qaratish lozim. Ayniqsa, bu borada ekologik bilimlarining internal (ichki) va eksternal (tashqi) namoyon bo'lish darajalarini empirik tahlil qilish acocida takomillashtirish muhim ahamyaga ega. Bu esa ta'lim oluvchilarda vatanining tabiiy-geografik xususiyatlari, ekotizimlari hamda ularning paydo bo'lishi, evolyutsion rivojlanishi, antropogen o'zgarishi, masshtabli holatlari bo'yicha tarqalish qonuniyatlari, undan kelib chiqadigan xususiyatlari, boyliklari, holati, kelajak istiqbollari, milliy, regional va global miqyosdagi tabiat va jamiyat munosabatlari, amaliy ekologik ko'nikma va malakalar, Yer yuzasi atrof-muhitini muhofaza qilish, uning boyliklaridan oqilona foydalanish va buzilgan tabiat majmualarini qayta tiklashga oid muammolarni anglash va ularning yechimini topishga doir to'g'ri qarorlarni qabul qilish kompetensiyasi takomillashishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Shuningdek, tanlagan kasblarga qarab ekologik ta'lim-tarbiya tizimi shakllantiriladi va rivojlantiriladi. Umuman olganda, ekologiya – fan → ta'lim → amaliyotning yagona tizimi. Shu bois o'quvchi-yoshlarda ekologik ta'lim-tarbiyani takomillashtirishning algoritmik bosqichlari oddiydan murakkabga, uzviylik va uzluksizligi o'quvchilarning yoshi, jismoniy imkoniyatlari va psixologik xususiyatlarini inobatga olgan holda nazariy va amaliy bilimlarning aloqadorligini maqsadli tizimlashtirish asosida takomillashtirilishi lozim. Bu esa ekologik ta'lim va tarbiyaning fundamental ilmiy-nazariy asosi bo'lishi kerak.

O'zbekistonda ekologik ta'lim va tarbiya masalalari “ Bog'cha bolalari tarbiyasi dasturi” ga ham kiritilgan. Sungra ekologik talim maktablar, kasb-xunar talimi muassasalari va oliy o'quv yurtlarida hamda bevosita korxonalarda davom etiriladi. O'qtuvchi murabiy, muxandis – pedagog o'quvchilar bilimini yangi tushinchalar bilan boyitishi, ularni kasbiy malaka va uquvlarini oshirishi o'rgatiladigon materiallarni ham, uni tushintirish shaklini ham bir oz murakkablashtirib borgan xolda ekologik tarbiya berishni yanada kengaytirish kerak. So'zlar bilan boshlangan

har qanday yaxshi da'vat amalyotda ijtimoiy qoidali ishlar bilan mustaxkamlanishi lozim.

Xulosa:

Ekosavodxonlik – yuksak ekologik ma'naviyatli va ma'rifatli shaxs imkoniyatini uning hayoti, jumladan, mehnat faoliyatida qo'llay olishning motivatsiyalanganlik darajasi. YA'ni ekologik ong va madaniyatni hayotiy faoliyatda nechog'liq zarur ekanligini his etish va uning ijobiy natijalaridan bahramand bo'la olish sharoitining muayyan ma'muriy boshqaruv birliklari yoki iqtisodiyot tarmoqlari doirasida yaratilganligi. U davlat, jamiyat va korporativ uyushmalarning olib borayotgan ekologik konsepsiyasida, siyosatida, qonunchiligida, harakatlar dasturi va ish rejalarida, prioritet tadqiqotlar yo'nalishlarida, kadrlar tayyorlash va ularni amalda tatbiq etilganligida namoyon bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. Xalmatova, Sh., & Maxsudova, G. (2022). EKOLOGICHESKOYE VOSPITANIYE. THEORY AND ANALYTICAL ASPECTS OF RECENT RESEARCH, 1(5), 356-362.
2. Hamidov, G., Makhsudov, K., & Makhsudova, G. (2021, August). ON THE PROCESS OF NECTAR SEPARATION OF MEDIUM-FIBER COTTON VARIETIES IN THE FERGANA VALLEY: <https://doi.org/10.47100/conferences.v1i1.1365>. In RESEARCH SUPPORT CENTER CONFERENCES (No. 18.06).
3. Hamidov, G., Makhsudov, K., & Makhsudova, G. (2021, July). ON THE PROCESS OF NECTAR SEPARATION OF MEDIUM-FIBER COTTON VARIETIES IN THE FERGANA VALLEY. In Konferensii.
4. Ahmedova, D. M., & Maksudova, G. M. (2020). THE ROLE OF MOISTURE AS AN ECOLOGICAL FACTOR IN GROWTH OF COTTON PLANTS. *Theoretical & Applied Science*, (8), 73-76.
5. Akhmedova, D. M., & Maxsudova, M. G. (2021). The role of moisture as an ecological factor in growth of cotton plants. *ACADEMICIA: AN INTERNATIONAL MULTIDISCIPLINARY RESEARCH JOURNAL*, 11(1), 1093-1098.
6. Ahmedova, D. M., & Maksudova, G. M. (2020). Morphology of the pollen of some cotton species and hybrids. *ISJ Theoretical & Applied Science*, 05 (85), 84-87.

7. Abdullayeva, M. T. L., & Maqsudova, G. M. (2021). EKOLOGIK TA'LIM VA TARBIYADA XORIJIY TAJRIBA. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 1(10), 159-165.
8. To'lanovna, A. M., & Maxammadjonovna, M. G. (2021). EKOLOGIK TA'LIM VA TARBIYADA XORIJIY TAJRIBA.
9. Ahmedova, D. M., & Maksudova, G. M. (2020). THE ROLE OF MOISTURE AS AN ECOLOGICAL FACTOR IN GROWTH OF COTTON PLANTS. *Theoretical & Applied Science*, (8), 73-76.
10. Maxammadjonovna, M. G. (2022). ICHIMLIK SUVINING SANITAR HOLATI YAXSHILASH. THEORY AND ANALYTICAL ASPECTS OF RECENT RESEARCH, 1(5), 367-371.
10. Ahmedova, D. M., & Maksudova, G. M. (2020). MORFOLOGIYA PILSI NEKOTORIX VIDOV I GIBRIDOV XLOPCHATNIKA. *Theoretical & Applied Science*, (5), 84-87.
11. Xalmatova, S. M., & Maxsudova, G. (2022). SHAXS MA'NAVIY ONGINI SHAKLLASHTIRISHDA OILANING AHAMIYATI. *Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences*, 2(10-2), 677-680.
12. Makhsudova, G. (2022). SHAELLING ECOLOGICAL CONSCIOUSNESS AND CULTURE IN SCHOOLCHILDREN. *Oriental Journal of Social Sciences*, 2(06), 66-73.
13. Feruzaxon, Q., & Mohinur, B. (2023). EKOLOGIK ONGNI TA'LIM TARBIYADA SHAKLLANISHI. *Journal of new century innovations*, 20(4), 3-7.
14. Gulnoraxon, M. (2023). FARG'ONA VODIYSI AHOLISINING TABIATDAN TEJAMLI FAYDALANISH AN'ANALARI. *Journal of new century innovations*, 20(4), 8-13.
15. Mukhammadjonovna, M. G. (2023). Formation of Ecological Consciousness in Education. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 16, 1-3.
16. Sh. Mirziyoyev "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi" O'zbekiston Tosh.2022. 322, -324 b.
17. Sh.Mirziyoyev. "Buyuk kelajagimizni mard va olijanob xalqimiz bilan birga quramiz". Toshkent. O'zbekiston nashryoti. 2017.

